

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

До 300-річчя від дня народження Г.С. Сковороди

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Випуск 12

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 9 від 21.09.2022 р.

ХАРКІВ – 2022

ББК 74.102.121
УДК 373.31: 811.161.2
М34

Редакційна колегія

Довженко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ткаченко Л.П. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Коваленко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, координатор з наукової роботи факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ємець А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Масюк О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Партола В.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
Протокол № 9 від 21.09. 2022 р.

Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів. Матеріали наукової конференції студентів факультету початкового навчання: Збірник тез. – Вип. 12 / За заг. ред. Л.П. Ткаченко. – Харків: ХНПУ, 2022. – 48с.

У збірнику подано тези виступів на науково-практичній онлайн-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку культури мовлення, методики навчання української мови, сучасні проблеми вивчення дитячої літератури і методики літературного читання, навчання природничих і математичних дисциплін у початковій школі.

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть автори та їхні наукові керівники.

Секція 4. Актуальні проблеми навчання математичних дисциплін у сучасній початковій школі

ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Губанова Олександра

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент О. М. Масюк

Перед сучасною школою України постають нові проблеми навчання та виховання соціально активної людини, яка може вільно орієнтуватися в потоках різноманітної інформації, вмє вчасно знайти потрібну інформацію, набути певних знань та умінь, тобто людини, в якій пізнавальна активність є стійкою рисою особистості.

Під пізнавальною активністю розуміють самостійну, ініціативну діяльність дитини, спрямовану на пізнання навколишньої дійсності (як прояв допитливості) й зумовлену необхідністю розв'язання пізнавальних завдань, що постають перед нею у конкретних життєвих ситуаціях.

Проблемі розвитку пізнавальної активності школярів присвячені дослідження відомих психологів, педагогів та методистів, зокрема Ю. Бабанського, Д. Богоявленської, М. Бурди, Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Давидова, І. Лернера, М. Махмутова, З. Слєпкань, Г. Щукіної та ін. Як зазначають вчені, активний характер навчання є надійною основою розвитку пізнавальної самостійності учнів. Передовий педагогічний досвід стверджує, що молодші школярі за певних умов спроможні успішно виконувати пошукові та дослідницькі завдання, які вимагають розміркування, самостійних розумових зусиль щодо вирішення поставленої проблеми.

За вимогами Державного стандарту метою початкової математичної освіти є формування предметно-математичної, зокрема обчислювальної компетентності, яка передбачає готовність учня застосовувати обчислювальні вміння та навички у практичних ситуаціях, зокрема уміння порівнювати числа, виконувати арифметичні дії з ними; знаходити значення числових виразів; порівнювати значення однойменних величин і виконувати дії з ними тощо.

На основі вивчення основних методів та прийомів стимулювання розумової активності було виокремлено деякі прийоми підвищення пізнавальної активності учнів початкових класів на уроках математики: різні види роботи з книгою, самостійні роботи із застосуванням аналогій. Порівнянь, карток-інструкцій і консультацій, використання проблемних ситуацій, використання на уроках математики елементів історизму, зацікавленості (урок-казка, урок-подорож, урок-кросворд тощо, виклад матеріалу блоками, рецензування за схемою, застосування різних видів заохочень і т.ін.

Прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів можуть бути здійснені за умов вмілого поєднання фронтальної, групової та індивідуальної роботи учнів, за допомогою сучасних засобів навчання (дидактичні матеріали з друкованою основою, ІКТ, картки-інструкції, картки-зразки, довідковий матеріал тощо). Отже, на уроках математики потрібно застосовувати прийоми, створювати ситуації, які б стимулювали підвищення пізнавальної активності школярів.